

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„Być przedsiębiorczym – nauka przez praktykę”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.06

Sprawdzian wiadomości - Rynek

Anna Ruman

Uniwersytet Rzeszowski

al. T. Rejtana 16c, 35-959 Rzeszów
Projekt „Być przedsiębiorczym – nauka przez praktykę”
www.ur.edu.pl

KONSPEKT LEKCJI DO PRZEDMIOTU: PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

I. METRYCZKA KONSPEKTU

1. Imię i nazwisko nauczyciela prowadzącego lekcję:
2. Klasa:
3. Data:
4. Miejsce prowadzenia lekcji:
5. Czas prowadzenia lekcji:

II. UMIEJSCOWIENIE LEKCJI W STRUKTURZE JEDNOSTKI METODYCZNEJ

1. Temat lekcji: **Sprawdzian wiadomości - rynek.**

III. CELE OPERACYJNE LEKCJI

A. Operacyjne cele instrumentalne:

1. WIADOMOŚCI

1.1 Wiadomości do zapamiętania:

Uczeń poprawnie:

- a) wyjaśni pojęcia:
 - systemy ekonomiczne,
 - rynek,
 - monopol,
 - oligopol,
 - rynek wielu dostawców,
 - popyt,
 - podaź,
 - cena,
 - równowaga rynkowa,
 - substytut,
 - dobro komplementarne.
- b) zdefiniuje pojęcia:
 - transformacja systemowa,
 - rynek konsumenta,
 - rynek producenta,
 - elastyczność cenowa popytu,
 - elastyczność cenowa podaży,
 - nadwyżka rynkowa,
 - niedobór rynkowy.
- c) wymieni:
 - cechy charakterystyczne dla gospodarki centralnie planowanej,
 - cechy charakterystyczne dla gospodarki rynkowej,
 - kryteria podziału rynku,
 - rodzaje rynku,
 - czynniki kształtujące popyt,
 - czynniki kształtujące podaź,
 - formy elastyczności popytu i podaży.

1.2 Wiadomości do zrozumienia:

Uczeń potrafi poprawnie:

- a) dokonać analizy porównawczej gospodarki centralnie planowanej i gospodarki rynkowej,
- b) dokonać klasyfikacji rynku według różnych kryteriów,
- c) wyjaśnić prawo popytu,
- d) wyjaśnić prawo podaży,
- e) wykreślać i interpretować krzywe popytu i podaży.

2. UMIEJĘTNOŚCI

2.1 Umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach typowych:

Uczeń potrafi poprawnie:

- a) Wyjaśnia różnice pomiędzy gospodarką rynkową i innymi typami gospodarek,
- b) Omawia skutki transformacji gospodarczej,
- c) Omawia funkcjonowanie mechanizmu rynkowego,
- d) Wyznacza i prezentuje na dowolnym przykładzie krzywe popytu i krzywe podaży,
- e) Wyznacza cenę równowagi rynku na podstawie zestawień popytu i podaży.

2.2 Umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach problemowych:

Uczeń poprawnie:

- a) Wyjaśnia zasadność transformacji systemowej w Polsce,
- b) Omawia korzyści i koszty transformacji systemowej,
- c) Wyjaśnia jakich informacji dostarcza cena rynkowa producentom i konsumentom,
- d) Wskazuje zależność pomiędzy cenami dóbr substytucyjnych i komplementarnych, a wielkością popytu i podaży.

3. ZDOLNOŚCI POZNAWCZE:

3.1 Spostrzegawczość:

- Uczeń będzie umiał dostrzec szanse jakie stwarza życie w gospodarce rynkowej,
- Uczeń będzie umiał dostrzec działanie prawa popytu i podaży na co dzień.

3.2 Wyobraźnia: Wizualizacja funkcjonowania prawa popytu i podaży w oparciu o wykresy krzywych popytu i podaży.

3.3 Pamięć: Rozwijanie procesów pamięci poprzez analizę porównawczą gospodarek różnego typu oraz analizę funkcjonowania mechanizmu rynkowego.

3.4 Uwaga: Rozwijanie podzielności i koncentracji uwagi na działaniach opisowo-rozpoznawczych.

B. Operacyjne cele kierunkowe.

1. **Uczestnictwo w działaniu:** Polega na świadomym i uważnym odbieraniu określonego rodzaju bodźców oraz wykonywaniu czynności odpowiadających przyjętej roli, jednak bez wykazywania inicjatywy.
2. **Podejmowanie działania:** Polega na samodzielnym podejmowaniu działań zleconych przez nauczyciela i wewnętrznym zaangażowaniu w wykonywanie danego rodzaju czynności. Wychowanek nie tylko dostosowuje się do sytuacji, w jakiej się znalazł, ale i organizuje ją w pewien sposób. Jest to jednak jeszcze postępowanie mało jeszcze utrwalone.
3. **Nastawienie na działanie:** Polega na konsekwentnym wykonywaniu danego rodzaju działania na skutek trwałej potrzeby wewnętrznej i dodatniego wartościowania jego wyników.
4. **System działań:** Polega na regulowaniu określonego typu działalności za pomocą harmonijnie uporządkowanego zbioru zasad postępowania, z którymi wychowanek identyfikuje się do tego stopnia, że można je uważać za cechy jego osobowości.

IV. METODY I ŚRODKI DZIAŁANIA

1. **Podstawowa strategia dydaktyczna:** wspomaganie wielostronnego rozwoju, obserwacji i interpretacji zjawisk ekonomicznych.
2. **Metody uczenia się - nauczania:**
 - test zamknięty,
 - test półotwarty,
 - zadania otwarte,
 - ćwiczenia.
3. **Środki dydaktyczne:**
 - rzutnik multimedialny,
 - komputer,
 - wydrukowany arkusz testu.
4. **Formy organizacji pracy uczniów:**
 - praca indywidualna ucznia.

V. STRUKTURA LEKCJI

1. Czynności organizacyjne: 3 min
2. Wprowadzenie do lekcji i uświadomienie uczniom celu lekcji: 1 min
3. Omówienie tematu lekcji: 40 min
4. Podsumowanie lekcji: 1 min
5. Zakończenie zajęć.

VI. PRZEBIEG LEKCJI

TOK LEKCJI	ZYNNOŚCI NAUCZYCIELA	CZYNNOŚCI UCZNIÓW	CZAS REALIZACJI
Czynności organizacyjne	1. Przywitanie uczniów. 2. Sprawdzenie listy obecności. 3. Podanie i zapisanie tematu lekcji na tablicy. 4. Rozdanie sprawdzianu.	1. Przywitanie nauczyciela. 2. Sprawdzenie kompletności arkusza do sprawdzianu.	3 min
Uświadomienie celów lekcji	Podczas zajęć sprawdzony zostanie poziom opanowania przez Was materiału z zakresu pierwszego działu - Rynku.	Uczniowie słuchają, i stosują się do poleceń nauczyciela	1 min
Omówienie tematu lekcji	<p style="text-align: center;">BUDOWA SPRAWDZIANU</p> <p style="text-align: center;"><i>I. Wskaż właściwą odpowiedź. (0 – 12 pkt)</i></p> <p>1) Które z niżej wymienionych cech określają gospodarkę centralnie planowaną?</p> <p>a) brak konkurencji, centralne planowanie, własność prywatna; b) wolność rynkowa, system cen, własność prywatna, konkurencja; c) centralne zarządzanie gospodarką, centralne planowanie, brak konkurencji; d) w pełni rozwinięty mechanizm rynkowy, silna konkurencja.</p> <p>2) Rynek w zależności od liczby dostawców możemy podzielić na:</p> <p>a) Rynek dóbr i usług konsumpcyjnych, rynek czynników wytwórczych oraz rynek finansowy; b) Rynek lokalny, globalny, regionalny; c) Rynek sprzedających i kupujących; d) Rynek monopolisty, rynek oligopolistów, rynek wielu dostawców.</p> <p>3) O konkurencji doskonałej mówimy, gdy:</p> <p>a) Podmioty funkcjonują wyłącznie w oparciu o działanie mechanizmu rynkowego, b) Jedno z przedsiębiorstw kontroluje cały rynek, c) Na rynku występuje tylko jeden przedsiębiorca wytwarzający dany produkt, d) Jedno z przedsiębiorstw dyktuje ceny dla konsumentów.</p> <p>4) Giełda Papierów Wartościowych jest przykładem rynku:</p> <p>a) Dóbr, b) Usług, c) Czynników produkcji, d) Finansowego.</p> <p>5) Która z wymienionych par dóbr zawiera dobra substytucyjne?</p> <p>a) Drukarka i papier b) Samochód i benzyna c) Pióro wieczne i atrament d) Komputer stacjonarny i laptop</p>	Uczniowie wypełniają arkusz z zadaniami.	40 min

Omówienie tematu lekcji

6) **Kiedy popyt na samochody wzrasta, to rośnie również popyt na benzynę. Kiedy popyt na samochody spada, następuje również obniżenie popytu na benzynę. Samochód i benzyna to:**

- a) dobra niezależne.
- b) dobra substytucyjne.
- c) dobra luksusowe.
- d) dobra komplementarne.

7) **Co się stanie na konkurencyjnym rynku, jeśli podaż przewyższy popyt?**

- a) Cena rynkowa spadnie.
- b) Podaż będzie w dalszym ciągu wzrastać.
- c) Popyt wzrośnie.
- d) Cena rynkowa wzrośnie.

8) **Prawo popytu mówi że:**

- a) sprzedający będą produkować więcej po cenach wyższych niż po niższych,
- b) konsumenci kupują więcej po cenach wysokich niż po niższych,
- c) liczba wyrobów oferowana do sprzedaży nie zależy od ceny,
- d) kupujący nabędą więcej po cenach niższych niż po wyższych.

9) **Zgodnie z prawem podaży:**

- a) Jeżeli cena dobra zwiększa się, to producenci są zainteresowani dostarczeniem mniejszej ilości dóbr na rynek,
- b) Jeżeli cena dobra zmniejsza się, to producenci są zainteresowani dostarczeniem większej ilości dóbr na rynek,
- c) Jeżeli cena dobra zmniejsza się, to producenci są zainteresowani dostarczeniem mniejszej ilości dóbr na rynek,
- d) Podaż na rynku jest stała.

10) **Jeżeli cena dobra rośnie to:**

- a) Rośnie wielkość podaży na dobra komplementarne,
- b) Rośnie wielkość popytu na inne dobra substytucyjne,
- c) Spada popyt na dobra substytucyjne,
- d) Spada podaż na dobra substytucyjne.

11) **W przypadku, którego z produktów wymienionych w tabeli występuje nadwyżka popytu nad podażą?**

Produkt	Podaż	Popyt	Cena jednostkowa
A	1 000 000 szt.	1 000 000 szt.	20 zł
B	80 000 szt.	50 000 szt.	250 zł
C	100 000 szt.	100 000 szt.	2 zł
D	30 000 szt.	50 000 szt.	12 zł

12) **Podaż to dobra i usługi:**

- a) Oferowane przez producentów w danym czasie i po określonej cenie;
- b) Które nabywcy chcą nabyć w określonym czasie po określonej cenie;
- c) Oferowane przez nabywców w danym czasie i po określonej cenie;
- d) Które nabywcy chcą nabyć w danym czasie.

Omówienie
tematu lekcji

II. Określ czy zdanie jest prawdziwe czy fałszywe (P/F). (0 – 8 pkt)

1. Oligopol to sytuacja, kiedy na rynku występuje wielu producentów wytwarzających te same dobra
.....
2. Dobra substytucyjne to inaczej zamienniki
.....
3. Konsumenty nabywają więcej po cenach niższych niż po wyższych
.....
4. Nadwyżka rynkowa występuje wówczas, gdy podaż jest mniejsza od popytu
.....
5. Popyt rośnie to podaż maleje
.....
6. Nabywca ma pełen wybór na rynku producenta
.....
7. Im wyższa cena tym większy popyt
.....
8. Wraz z wzrostem popytu spada podaż na dane dobro
.....

III. Na podstawie danych zawartych w tabeli wykreśl krzywe popytu i podaży, zaznacz punkt i wielkość równowagi rynkowej. (0 – 5 pkt)

cena towaru w zł	popyt	podaż
1	10	50
2	20	40
2	30	30
3	40	20
4	50	10

IV. Określ, które czynniki kształtują popyt, a które podaż. Oznacz odpowiednio literką PP – popyt, PD – podaż. (0 – 5 pkt)

czynnik	PP/PD
Moda	
Koszty surowców	
Konkurencja na rynku	
Reklama	
Dochody konsumentów	

<p>Omówienie tematu lekcji</p>	<p>V. Uzupełnij poniższą tabelkę przypisując cechy gospodarcze rynkowej (GR) lub centralnie planowanej (GC). (0 – 5 pkt)</p> <p>1. Ilość towaru na jaki zgłaszają zapotrzebowanie konsumenci w danej chwili na rynku, to</p> <p>2) Dobra, które się wzajemnie uzupełniają ze względu na swoje cechy użytkowe to</p> <p>3) Gospodarka, która opiera się na wolnej przedsiębiorczości, własności prywatnej, konkurencji i systemie cen to</p> <p>4) Mechanizm, który umożliwia kontakt osobom posiadającym dobra i usługi z chętnymi do ich zakupu to</p> <p>5) Ma na celu mierzenie siły z jaką wielkość popytu reaguje na zmiany czynnika określającego popyt</p> <p>VI Uzupełnij zdania. (0 – 10 pkt)</p> <p>1) Ilość towaru na jaki zgłaszają zapotrzebowanie konsumenci w danej chwili na rynku, to</p> <p>2) Dobra, które się wzajemnie uzupełniają ze względu na swoje cechy użytkowe to</p> <p>3) Gospodarka, która opiera się na wolnej przedsiębiorczości, własności prywatnej, konkurencji i systemie cen to</p> <p>4) Mechanizm, który umożliwia kontakt osobom posiadającym dobra i usługi z chętnymi do ich zakupu to</p> <p>5) Ma na celu mierzenie siły z jaką wielkość popytu reaguje na zmiany czynnika określającego popyt</p>		
<p>Podsumowanie lekcji</p>	<p>Uczeń może uzyskać maksymalnie 45 punktów. Proponowana punktacja</p> <p>0 – 17 niedostateczny 18 – 23 dopuszczający 24 – 32 dostateczny 33 – 40 dobry 41 – 45 bardzo dobry</p>	<p>Uczniowie po wypełnieniu arkusza składają prace.</p>	<p>2 min</p>

Podsumowanie lekcji	<p style="text-align: center;">Wzornik odpowiedzi:</p> <p>Zadanie I - 12 punktów 1 c; 2d; 3a; 4d; 5d; 6d; 7a; 8d; 9c; 10b; 11d; 12d.</p> <p>Zadanie II – 8 punktów 1F; 2P, 3P; 4F; 5F; 6F; 7F; 8F.</p> <p>Zadanie III – 5 punktów</p> <ul style="list-style-type: none"> • za poprawne oznaczenie wykresu dostaje 1 punkt, • za wykreślenie krzywej popytu 1 punkt, • za wykreślenie krzywej podaży 1 punkt, • za oznaczenie punktu równowagi rynkowej 1 punkt, • za oznaczenie wielkości równowagi rynkowej 1 punkt. <p>Zadanie IV - 5 punktów PP, PD, PD, PPPP</p> <p>Zadanie V – 5 punktów GR, GC, GC, GR, GC</p> <p>Zadanie VI – 10 punktów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Popyt, 2) Dobra komplementarne, 3) Gospodarka rynkowa, 4) Rynek, 5) Elastyczność popytu. 		
------------------------	--	--	--

.....
Podpis nauczyciela